

## Nova era u uzgoju bikova ?!

**- naš bik WAUS koristit će se i u Austriji –**  
**13.09.2013. - sjeme izvezeno u GENOSTAR u Austriju**

Svih ovih godina (i desetljeća) sjeme bikova, živi bikovi za UO, rasplodne junice,... samo se uvoze u Hrvatsku. Prošlog tjedna dogodilo se ono što smo priželjkivali dugo – sjeme našeg bika krenulo je u suprotnom pravcu – austrijski GENOSTAR zainteresiran je za bika WAUS-a i kupio je njegovo sjeme za test-osjemenjivanje na kravama u svom uzgojnom području (Donja Austrija i Štajerska).

**Sve pohvale Centru za unaprjeđenje stočarstva OSIJEK,**  
**koji je u suradnji s austrijancima obavio ovaj izuzetno važan posao za naš uzgoj.**



Austrijanci su odmah nakon objave genomskog testa bika Waus-a (Winnor x Vanstein) iskazali interes da ga se progenu testira i u njihovoj populaciji - zbog Winnorove linije i odličnog genomskog testa (gGZW 131 i vime 108, *direktni indeks vimena 111*). Svi znamo da Winnor ima izuzetne uzgojne vrijednosti i indekse (GZW 139) i po tome je i dalje prvi bik čitave Fleckvieh populacije, ali ima velike probleme s vimenom (indeks 87) i zbog toga će zasigurno jako mali broj njegovih sinova biti testiran u europskim razmjerima. Winnor-a se svakako mora pokušati iskoristiti i to upravo preko njegovih najboljih sinova s dobrim indeksima za vime – to je WAUS – i zato ga Austrijanci traže i njihovi uzgajatelji će provjeriti kakve on stvarno kćeri daje.

**Za nas to jako, jako puno znači jer ćemo za 3,5-4 godine imati pouzdane progene testove usporedive sa svim drugim bikovima koji nam stižu iz austrijsko-njemačkog uzgojnog sustava („GZW-sustav“).**

*Svojevremeno je sjeme hrvatskog bika Wallena (Weinold x Streller) iz CUO Varaždin izvezeno na test-osjemenjivanje u Neustadt-Aisch (BVN) u Bavarsku. Danas bik Wallen (u starosti od 6 godina) ima u Bavarskoj 79 kćeri u 71 stadu (pouzdanost 84%) i 42 ocijenjene kćeri (pouzdanost 81%). Dakle, „stvar“ funkcionira – taj bik ima usporedive progene testove u „GZW-sustavu“!? No, to je bilo prije „ere genomike“ pa rezultati (indeksi) nisu dovoljno dobri da bi ga se dalje koristilo.*

*Danas je drugo doba – genomsko testiranje nam omogućuje da uzgajamo i u centrima za umjetno osjemenjivanje koristimo samo bikove s dovoljno dobrim testovima - najbolje sinove svojih očeva.*

Primjer bika WAUS-a može i treba nam poslužiti kao standard kako dalje uzgajati vlastite bikove: u centre za UO mogu ići samo oni bikovi čiji su genomski testovi tako dobri da su za njih zainteresirani i uzgajatelji u Njemačkoj i/ili Austriji (putem njihovih centara za UO koji usko surađuju s našim centrima). *Ostali, lošiji bikovi nikome ne trebaju !?* Kad naš bik ode na test-osjemenjivanje radi progenog testa u Austriju ili Njemačku, to znači da će sigurno imati usporedive testove i ako su oni dobri, njegovo sjeme naši centri mogu prodavati na neusporedivo većem tržištu nego to mogu danas. Za centre je to i velika prilika.

E, da bismo uzgajali tako dobre – KONKURENTNE bikove, svi zajedno puno više i ozbiljnije na tome moramo raditi i surađivati – i uzgajatelji i struka . To se u zadnje vrijeme sve više i događa pa slobodno možemo reći da je počela **NOVA ERA u uzgoju**. Središnji savez (HUSIM) potpisao je s

austrijskim i bavorskim savezima ugovor o uključivanju u sustav genomskog testiranja i očekujemo da ćemo godišnje slati oko 150 uzoraka potencijalnih rasplodnih bikova – KANDIDATA na genomski test. Ako budemo svi radili dobro, u što ne treba sumnjati, možemo realno očekivati 5-6 mladih bikova godišnje za centre za umjetno osjemenjivanje - KONKURENTNIH - usporedivih sa svim bikovima „GZW-sustava“.

Mi smo do sada u Zagrebačkoj županiji već dosta na tome radili i nešto smo napravili:

### Dosadašnji rezultati genotipizacije muške teladi **uzgajatelja Zagrebačke županije**

rbr	ŽB	Ime u centru	rođ.	Pedigre	majka	gGZW	noge	vime	uzgajatelj
1	HR 6101683742	<b>MAD-ET</b>	11.12.2008.	MANDELA x LOTTARY	DE	<b>122</b>	<b>115</b>	<b>102</b>	Jambrišak Slavko
2	HR 4101823708		07.07.2009.	WINNIPEG x Zarist	DE	<b>132</b>	<b>93</b>	<b>93</b>	Hajdina Ivica
3	HR 9101823800		05.08.2009.	VANSTEIN x GEBAL	DE	<b>113</b>	<b>89</b>	<b>95</b>	Hajdina Ivica
4	HR 6101945404		17.07.2010.	MALHAXL x Bossag	DE	<b>114</b>	<b>103</b>	<b>110</b>	Mužnić Zlatko
5	HR 6101945420	<b>RUSSAM-ET</b>	24.07.2010.	RUAKANA x Bossag	DE	<b>120</b>	<b>104</b>	<b>102</b>	Mužnić Zlatko
6	HR 3101966185		05.09.2010.	HUPSOL x GS MALF	DE	<b>110</b>	<b>106</b>	<b>116</b>	Mužnić Zlatko
7	HR 7102018164		26.10.2010.	HUPSOL x POLDI	DE	<b>122</b>	<b>111</b>	<b>119</b>	Mužnić Zlatko
8	HR 9102044006	<b>WAUS</b>	03.03.2011.	WINNOR x VANSTEIN	Mimoza HR	<b>131</b>	<b>104</b>	<b>108</b>	Jurkas Vado
9	HR 8200184223		03.03.2012.	WINNOR x VANSTEIN	Mimoza HR	<b>132</b>	<b>96</b>	<b>99</b>	Jurkas Vado
10	HR 6200227124		20.04.2012.	ROMARIO x VANSTEIN	Gizela HR	<b>110</b>	<b>118</b>	<b>120</b>	Jurkas Vado
11	HR 2200287117		12.10.2012.	WALDBRAND x MALHAXL	Andonis HR	<b>114</b>	<b>103</b>	<b>108</b>	Mužnić Zlatko
12	HR 4200287182	<i>sljedeći za UO</i>	15.11.2012.	WALDBRAND x RUAKANA	Alina HR	<b>131</b>	<b>117</b>	<b>106</b>	Mužnić Zlatko
13	HR 0200328744		30.11.2012.	ROTAX x HUPSOL	Poppy HR	<b>115</b>	<b>115</b>	<b>114</b>	Jurkas Vado
14	HR 4200279376		06.02.2013.	WALDBRAND x VANSTEIN	Mimoza HR	<b>131</b>	<b>108</b>	<b>111</b>	Jurkas Vado
15	HR 0200279378		07.02.2013.	WALDBRAND x VANSTEIN	Elba HR	<b>119</b>	<b>103</b>	<b>95</b>	Jurkas Vado
<b>PROSJEK:</b>						<b>121</b>	<b>106</b>	<b>107</b>	

### **Imamo 3 mlada genomski-testirana bika u centrima i na dobrom putu je i četvrti.**

Nismo se „osramotili“ niti s jednim kandidatom, a i prosjek je vrlo solidan.

Upravo ovih dana izabiru se novi kandidati za genotipiziranje i u našoj županiji će ih biti 10-ak.

Radilo se i radi se i u drugim županijama – uglavnom su centri za UO pokušavali preko uvoznih junica i embrija proizvesti sebi konkurentne bikove za UO. Jedan takav pokušaj polučio je fenomenalne rezultate: predsjednik HUSIM-a Igor Mihaljević, iz Bjelovarske županije, uspio je u suradnji s CRSH Križevci otkriti jednu vanserijsku kravu uvezenu kao junicu iz Bavorske (*mogli ste ju vidjeti nedavno u Gudovcu*), proizvesti od nje puno dobrih embrija i genotipizacijom otkriti 4 vrhunska mlada bika (3 od Voodoo-a, 1 od Winnor-a). Ti su bikovi u Križevcima i sada je ključno poduzeti sve da njihovo sjeme ode u Bavarsku i/ili Austriju na test-osjemenjivanje – tako bi s velikom vjerojatnošću barem neki od njih postao vrlo KONKURENTAN bik. U protivnom će i oni, kao i svi do sada, ostati samo perspektivni mladi bikovi. Ne dozvolimo da se to dogodi i pokušajmo preokrenuti trend u uzgoju – priliku imamo – moramo ju iskoristiti.

**Pozivamo sve uzgajatelje koji vjeruju u vrhunsku genetiku i imaju interes za uzgajanjem sve boljih krava (pa onda i bikova) da se jave za suradnju ako do sada već nisu „u igri“ – i uzgajatelji i cijeli sustav od vrhunskog uzgoja moraju imati i imaju samo pozitivne učinke.**